

Heidelbergse Catechismus

Vraag 99 *Wat eist God in het derde gebod?*

Dat wij Gods naam niet lasteren of misbruiken door vloeken of door een valse eed en evenmin door onnodig zweren.

Verder dat wij ons ook niet door zwijgen of toelaten aan zulke gruwelijke zonden mee schuldig maken. Kortom, dat wij de heilige naam van God alleen met ontzag en eerbied gebruiken, zodat Hij door ons naar waarheid beleden en aangeroepen en in al onze woorden en werken geprezen wordt.

Vraag 100 *Is het lasteren van Gods naam door zweren en vloeken dan zo'n grote zonde, dat God ook toorn tegen hen die het vloeken en zweren niet zoveel mogelijk helpen tegengaan en verbieden?*

Ja zeker, want geen zonde is groter en wekt Gods toorn meer op dan het lasteren van zijn naam. Daarom heeft Hij op deze zonde de doodstraf gesteld.

Gods naam misbruiken gaat over vloeken, over hoe wij over God praten. Maar Gods naam misbruiken gebeurt vooral door mensen die bij Hem horen. Zij dragen zijn naam. Zij horen bij Hem.

Maar hoe gaan zij met God om? Verhogen zij zijn naam of zorgen ze ervoor dat Gods naam onteerd wordt?

een naam met een verleden

Gods naam zegt wie Hij is. Als je zijn naam noemt, gaat het om Hemzelf, heel persoonlijk.

Aan Gods naam hangt zijn reputatie. Daarmee vertelt Hij wie Hij is, hoe Hij zich laat kennen, waar je met Hem aan toe bent.

'IK ZAL ER ZIJN' is een bijzondere naam. Daarmee zegt God dat Hij dezelfde is als die Hij was, nl. de God van Abraham, Isaak en Jakob. Dat betekent dat Hij altijd trouw is, woord houdt, zijn belofte nakomt en het lot van mensen zich aantrekt. En ook dat Hij actief reageert op de situatie van zijn volk Israël in de slavernij van Egypte. Hij zag hen, hoorde hun geschreeuw én ging er wat aan doen.

'IK ZAL ER ZIJN' is niet anders dan 'IK BEN ER ALTIJD BIJ'.

Dat betekent Gods naam, zó is Hij: trouw aan zijn belofte, betrokken bij de nood van zijn volk hoort Hij hun geschreeuw en daalt af om hen te bevrijden.

Zo laat God zich kennen. Telkens weer. Hij is er werkelijk bij, zó. Zo bezong ook Maria Hem: heilig is zijn naam. Waarom? Omdat Hij oog had voor haar, zijn minste dienaars. God ziet het verachte, wat het minst meetelt. Hij heeft oog voor zijn wereld in nood, in schuld en lijden én daalde af, in Jezus zijn Zoon. Want Hij *'herinnert zich zijn barmhartigheid jegens Abraham en zijn nageslacht, tot in eeuwigheid'* (Lukas 1,55).

Gods naam zegt het: dat Hij altijd zo is. IK ZAL ER ZIJN, ZOALS IK ER WAS. De eeuwig trouwe!

een naam van het heden

Als je Gods naam noemt in een krachtterm, Hem vloekt of Hem vraagt je te 'verdoemen', wat zet je Hem dan wég! Je waardeert Hem af, onteert Hem, blokt Hem uit je leven.

Zijn naam verandert er niet door. Zijn hartstocht wordt er niet minder door. Maar je haalt hiermee over je heen waarvan Hij je juist bevrijden wil: je 'verdoemenis'. Gods naam misbruiken is diep ingrijpend: als God zijn naam bekendmaakt, zich in de praktijk van het leven laat kennen als bevrijder, Hem dan zó kleineren en afwijzen, dan wil je blijkbaar zonder Hem. Dat raakt God in zijn hart, in zijn diepste wezen. Je wijst dan Hém zelf af.

Dat heeft met vloeken te maken. Maar het heeft ook met misbruiken van Gods naam te maken. En dat kan eigenlijk alleen doen wie Gods naam draagt: Gods volk, zijn kerk. Bij God horen betekent immers met en voor Hem leven?! Dán verhoog je Gods naam. Maar als je je leven als kind van God combineert met een leven dat haaks staat op wie God is, dan haal je daarmee Gods naam naar beneden. Als je Gods naam aanroept in je gebed om zijn zegen voor iets dat je onrechtvaardig hebt verkregen. Als je avondmaal viert terwijl je vast wil blijven houden aan zondige gewoonten. Als je doet alsof je volgeling van Christus bent maar tegelijk je naaste dichtbij of ver weg uitbuit of laat stikken. Dan haal je Gods naam naar beneden. Als je Gods naam gebruikt als een dekmantel voor jouw zondig gedrag.

Gods gebod om zijn naam niet te misbruiken is zijn verlangen dat wij zijn naam met ere dragen. En Hem hooghouden en eren, door Hem in ons leven te laten zijn wie Hij is: IK ZAL ER ZIJN, de bevrijder, die ons in Christus verlost om met Hem te leven.

Zó mag je zijn naam je herinneren, telkens beseffen dat Hij de onveranderlijke, trouwe, genadige God is. Vandaag, net zo goed als bij Abraham, bij Mozes en in Jezus Christus.

een naam voor de toekomst

IK ZAL ER ZIJN is de enige naam met toekomst. De enige naam die het houdt tot het eind van de tijden en die betrouwbare redding belooft.

Daarom hoeven wij niet bang te zijn voor grote namen om ons heen. Ze gaan allemaal voorbij. Behalve de naam van de God van Israël, van Jezus Christus zijn Zoon. Eens zal iedere knie zich voor Hem buigen en zal iedere tong belijden: Hij is Heer.

Heilig is zijn naam!

